

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΝΕΟΣ ΚΟΡΟΝΑΪΟΣ 2019-nCoV

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΚΟΡΟΝΑΪΟ 2019-nCoV

27/01/2020

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ενημερώθηκε σχετικά με συρροή κρουσμάτων πνευμονίας άγνωστης αιτιολογίας, που εκδηλώθηκε στην πόλη Wuhan της επαρχίας Hubei στην Κίνα. Στις 7 Ιανουαρίου οι Κινεζικές αρχές επιβεβαίωσαν την απομόνωση ενός νέου ιού από κλινικά δείγματα των ασθενών, ο οποίος αναγνωρίστηκε ως το παθογόνο αίτιο της συρροής. Ο νέος ιός ανήκει στην οικογένεια των κοροναϊών, στην οποία ανήκουν ιοί που προκαλούν λιγότερο σοβαρή νόσο, όπως το κοινό κρουαλόγημα, αλλά και άλλοι που προκαλούν σοβαρότερη νόσο, όπως οι ιοί SARS-CoV και MERS-CoV. Ο νέος ιός πήρε προσωρινά το όνομα 2019-nCoV.

Μέχρι και 27/01/2020 (11.30 π.μ.), είχαν αναφερθεί συνολικά 2.820 εργαστηριακά επιβεβαιωμένα κρούσματα λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV στον κόσμο, περιλαμβανομένων 16 κρουσμάτων σε επαγγελματίες υγείας και 81 θανάτων. Τα 2.275 από τα προαναφερθέντα κρούσματα δηλώθηκαν από την Κίνα, ενώ τα υπόλοιπα 545 από την Ταϊβάν (5), την Ταϊλάνδη (8), την Αυστραλία (5), τη Μαλαισία (4) τη Σιγκαπούρη (4) τη Γαλλία (3), την Ιαπωνία (3), τη Νότια Κορέα (4), τις ΗΠΑ (5), το Βιετνάμ (2), τον Καναδά (1) και το Νεπάλ (1). Όλα τα κρούσματα που δηλώθηκαν εκτός Κίνας είχαν ιστορικό ταξιδιού στην Κίνα πριν την έναρξη της νόσου, με την εξαίρεση ενός κρούσματος στο Βιετνάμ. Το 16,4% των κρουσμάτων που δηλώθηκαν από την Κίνα, χαρακτηρίστηκαν ως σοβαρά.

Στο πλαίσιο της εμφάνισης των προαναφερθέντων κρουσμάτων λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV, τόσο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO), όσο και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), **συστήνουν την άμεση διερεύνηση ασθενών με υποψία λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV**, δεδομένου ότι, μέχρι στιγμής, υπάρχουν περιορισμένα επιδημιολογικά και κλινικά δεδομένα για τη νόσο.

Συγκεκριμένα, δεν έχει ακόμα πλήρως διευκρινιστεί η αρχική πηγή, ο τρόπος μετάδοσης, η περίοδος επώασης, το κλινικό φάσμα της νόσου και οι παράγοντες κινδύνου. Πάντως, είναι ξεκάθαρο ότι η αυξανόμενη επιδημία δεν οφείλεται πλέον σε συνεχιζόμενη έκθεση ανθρώπων στην αγορά θαλασσινών Huanao στην πόλη Wuhan, από περιβαλλοντικά δείγματα της οποίας είχε απομονωθεί ο νέος κοροναϊός 2019-nCoV. Υπάρχουν πλέον περισσότερες ενδείξεις συνεχιζόμενης μετάδοσης του 2019-nCoV από άνθρωπο σε άνθρωπο. Επιπλέον, έχει αναφερθεί ενδοοικογενειακή μετάδοση του ιού σε άτομα χωρίς ιστορικό ταξιδιού στη Wuhan, ενώ υπάρχουν περιορισμένες αναφορές νοσοκομειακών επιδημιών ή λοιμώξεων σε επαγγελματίες υγείας, όπως χαρακτηριστικά προκαλούν και οι ιοί SARS-CoV και MERS-CoV. Επίσης γνωρίζουμε ότι άλλοι κοροναϊοί μεταδίδονται κυρίως μέσω αναπνευστικών σταγονιδίων μεγάλου μεγέθους και με άμεση ή έμμεση επαφή με μολυσμένες εκκρίσεις του αναπνευστικού. Επιπλέον, άλλοι κοροναϊοί έχουν ανιχνευθεί σε αίμα, κόπρανα και ούρα ασθενών. Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, πιθανολογείται ότι έχει συμβεί κατά το παρελθόν μετάδοση άλλων κοροναϊών μέσω έκθεσης χωρίς τη χρήση προστατευτικών μέσων, σε αερόλυμα αναπνευστικών εκκρίσεων ή σε κόπρανα ασθενών.

Όσον αφορά την **κλινική εικόνα**, τα αρχικά συμπτώματα που έχουν αναφερθεί μέχρι στιγμής περιλαμβάνουν κυρίως πυρετό, βήχα ή δύσπνοια. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι ασθενείς εμφανίζουν ήπια νόσο, αναφέρονται και σοβαρά περιστατικά, κάποια από τα οποία με ανάγκη νοσηλείας σε μονάδα εντατικής θεραπείας, ενώ θανατηφόρος κατάληξη αναφέρεται στο 2,9% των εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων. Από την ακτινογραφία θώρακος αναμένεται εμφάνιση ποικιλίας απεικονιστικών ευρημάτων, με συχνή παρουσία αμφοτερόπλευρων διηθημάτων στο πνευμονικό παρέγχυμα (όπως συχνά απαντά σε άλλους τύπους ιογενούς πνευμονίας).

Δεδομένου λοιπόν ότι: α) πρόκειται για ένα νέο νόσημα, β) ο αριθμός των κρουσμάτων είναι ακόμη σχετικά μικρός, γ) 16,4 % των ασθενών που έχουν αναφερθεί από την Κίνα εμφανίζουν βαριά νόσο και αριθμός ασθενών έχουν καταλήξει, δ) ο τρόπος και ο βαθμός μετάδοσης από άνθρωπο σε άνθρωπο, το κλινικό φάσμα και οι παράγοντες κινδύνου δεν έχουν ακόμη διευκρινιστεί, **οι επαγγελματίες υγείας θα πρέπει να βρίσκονται σε εγρήγορση για την ανίχνευση και άμεση διερεύνηση -επιδημιολογική και εργαστηριακή- ατόμων με υποψία λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV.**

Στόχοι της διερεύνησης είναι:

- α) η άμεση λήψη μέτρων πρόληψης της δευτερογενούς μετάδοσης, και
- β) η κατανόηση των κλινικών και επιδημιολογικών χαρακτηριστικών του νέου κοροναϊού 2019-nCoV.

Με βάση τον ορισμό κρούσματος:

Υποπτο κρούσμα λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV ορίζεται:

A. Ασθενής με οξεία σοβαρή λοίμωξη του αναπνευστικού (με πυρετό, βήχα και ένδειξη εισαγωγής στο νοσοκομείο) **και** απουσία άλλης αιτιολογίας που να εξηγεί πλήρως την κλινική εικόνα¹ **και**

τουλάχιστον **ένα** από τα παρακάτω:

- ιστορικό ταξιδιού ή διαμονής στην πόλη Wuhan, στην Κίνα, τις τελευταίες 14 ημέρες² πριν από την έναρξη των συμπτωμάτων, **ή**
- εργασία ως επαγγελματίας υγείας σε περιβάλλον όπου αντιμετωπίζονται περιστατικά οξέων σοβαρών λοιμώξεων του αναπνευστικού άγνωστης αιτιολογίας

B. Ασθενής με οποιαδήποτε οξεία λοίμωξη του αναπνευστικού **και**

τουλάχιστον **ένα** από τα παρακάτω:

- στενή επαφή³ με επιβεβαιωμένο ή πιθανό κρούσμα λοίμωξης από κοροναϊό 2019-nCoV τις τελευταίες 14 ημέρες πριν από την έναρξη των συμπτωμάτων, **ή**
- εργασία ή επίσκεψη σε αγορά με ζώα στην πόλη Wuhan, στην Κίνα, τις τελευταίες 14 ημέρες πριν από την έναρξη των συμπτωμάτων, **ή**
- εργασία ή επίσκεψη σε δομή παροχής φροντίδας υγείας, τις τελευταίες 14 ημέρες πριν από την έναρξη των συμπτωμάτων, στην οποία να έχουν αναφερθεί περιστατικά με ενδονοσοκομειακή λοίμωξη από κοροναϊό 2019-nCoV

Πιθανό κρούσμα λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV ορίζεται:

Υποπτο κρούσμα με αποτέλεσμα εργαστηριακού ελέγχου για τον νέο κοροναϊό 2019-nCoV:

- αδιευκρίνιστο, **ή**
- θετικό, αλλά με εργαστηριακή μέθοδο που ανιχνεύει γενικά ιούς που ανήκουν στην οικογένεια των κοροναϊών και όχι ειδικά τον νέο κοροναϊό 2019-nCoV

Επιβεβαιωμένο κρούσμα λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV ορίζεται:

- Άτομο με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη λοίμωξη από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV, ανεξαρτήτως κλινικών συμπτωμάτων και σημείων

Σημειώσεις:

¹ Οι κλινικοί ιατροί θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την πιθανότητα άτυπης εμφάνισης της νόσου σε ασθενείς με υποκείμενη ανοσοκαταστολή

² Με βάση τα περιορισμένα, μέχρι στιγμής, επιδημιολογικά δεδομένα που αφορούν το νέο κοροναϊό 2019-nCoV, η μέγιστη περίοδος επώασής του εκτιμάται σε 14 ημέρες, με βάση τα επιδημιολογικά δεδομένα που αφορούν τους ιούς MERS-CoV και SARS-CoV

³ Ως «στενή επαφή» ορίζεται:

α) έκθεση στο πλαίσιο παροχής φροντίδας υγείας, περιλαμβανομένης της παροχής άμεσης φροντίδας σε ασθενή, εργασίας μαζί με επαγγελματίες που εμφάνισαν λοίμωξη από τον nCoV, επίσκεψης σε ασθενή ή διαμονής στον ίδιο κλειστό χώρο με ασθενή με λοίμωξη από 2019-nCoV

β) εργασία με στενή φυσική επαφή (<2m) ή παραμονή στην ίδια σχολική αίθουσα με ασθενή με λοίμωξη από 2019-nCoV

γ) ταξίδι μαζί με ασθενή με λοίμωξη από 2019-nCoV, με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο

δ) διαμονή στην ίδια οικία με τον ασθενή με 2019-nCoV

Επισημαίνεται ότι:

- **Οποιοδήποτε ύποπτο κρούσμα** λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV **πρέπει να υποβάλλεται ΑΜΕΣΑ σε εργαστηριακό έλεγχο**
- **Οποιοδήποτε ύποπτο, πιθανό ή επιβεβαιωμένο κρούσμα** λοίμωξης από το νέο κοροναϊό 2019-nCoV **πρέπει να δηλώνεται ΑΜΕΣΑ στον ΕΟΔΥ** μέσω του «ΔΕΛΤΙΟΥ ΔΗΛΩΣΗΣ ΓΙΑ ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΚΟΡΟΝΑΪΟ 2019-nCoV»

Ο εργαστηριακός έλεγχος για το νέο κοροναϊό 2019-nCoV δύναται να πραγματοποιηθεί σε οποιοδήποτε από τα παρακάτω εργαστήρια:

1. Μικροβιολογικό Εργαστήριο του Ελληνικού Ινστιτούτου Παστέρ
2. Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας του Ιατρικού Τμήματος ΑΠΘ
3. Εργαστήριο Μικροβιολογίας της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Όσον αφορά τη συλλογή κατάλληλου δείγματος για την ανίχνευση λοίμωξης από 2019-nCoV, κλινικά δείγματα που λαμβάνονται από το κατώτερο αναπνευστικό αναμένεται να έχουν υψηλότερη διαγνωστική αξία από δείγματα του ανώτερου αναπνευστικού συστήματος. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) συστήνει να λαμβάνονται κλινικά δείγματα από το κατώτερο αναπνευστικό σύστημα, όπως πτυέλα, ενδοτραχειακές εκκρίσεις ή βρογχοκυψελιδικό έκπλυμα, όποτε αυτό είναι εφικτό. Εάν οι ασθενείς δεν εμφανίζουν συμπτώματα ή σημεία λοίμωξης κατώτερου αναπνευστικού ή εάν η λήψη δείγματος από το κατώτερο αναπνευστικό δεν είναι εφικτή, θα πρέπει να λαμβάνονται κλινικά δείγματα από το ανώτερο αναπνευστικό, όπως ρινοφαρυγγικές εκκρίσεις ή συνδυασμός δειγμάτων ρινοφαρυγγικού και στοματοφαρυγγικού επιχρίσματος.

Στην περίπτωση όπου ο αρχικός εργαστηριακός έλεγχος ασθενούς για τον οποίο υπάρχει έντονη υποψία ότι εμφανίζει λοίμωξη από 2019-nCoV είναι αρνητικός, θα πρέπει να επαναλαμβάνεται λήψη κλινικών δειγμάτων από πολλαπλές θέσεις του αναπνευστικού συστήματος. Επιπλέον κλινικά δείγματα, όπως αίμα, ούρα και κόπρανα, μπορεί να συλλεχθούν, προκειμένου να ελεγχθεί η παρουσία και η αποβολή του ιού από διαφορετικά διαμερίσματα. Όταν γίνουν διαθέσιμες κατάλληλες ορολογικές εξετάσεις, συστήνεται λήψη ζεύγους δειγμάτων ορού, με διαφορά 14 ημέρες, για ανίχνευση αντισωματικής απάντησης, εφόσον είναι εφικτό.

Τέλος, τονίζεται ότι η επιδημία είναι σε εξέλιξη και ότι οι οδηγίες επιτήρησης, οι ορισμοί και το δελτίο δήλωσης κρούσματος, ενδέχεται να τροποποιηθούν, με τη συλλογή περισσότερων επιδημιολογικών και κλινικών δεδομένων.